הַזּוֹרֵק מֵרְשׁוּת הָרַבִּים לְתוֹכָהּ (יט) אֲבָל לֹא לְהַתִּיר לְטַלְטֵל בְּתוֹכָהּ. [כ]וְהָנֵי מִלֵּי (כ) שֶׁלֹּא הָיָה שָׁם מְחִיצָה תְּחִלָּה, אֲבָל הָיְתָה שָׁם (כא) וֶהֱסִירָהּ וְחָזְרָה וְנַעֲשֵׂית אֲפִלּוּ בְּמַזִּיד, חָזְרָה לְהֶתֵּרָהּ הָרִאשׁוֹן. (כב) כְּגוֹן שְׁנַיִם אוֹ שְׁלֹשָׁה (כג) שֶׁהִקִּיפוּ בְּמַחְצְלָאוֹת סְבִיבוֹתֵיהֶם בִּרְשׁוּת הָרַבִּים וְהִבְדִּילוּ גַּם בֵּינֵיהֶם בְּמַחְצְלָאוֹת (כד) וְעֵרְבוּ יַחַד, מֻתָּרִים לְטַלְטֵל מִזֶּה לָזֶה. (כה) נִגְלְלוּ הַמַּחְצְלָאוֹת, נֶאֶסְרוּ. חָזְרוּ וְנִתְפָּרְסוּ, (כו) אֲפִלּוּ בְּמַזִּיד, חָזְרוּ לְהֶתֵּרָן הָרִאשׁוֹן: ד [ל]סְפִינָה, מֻתָּר לְטַלְטֵל בְּכֻלָּהּ אֲפִלּוּ הִיא יוֹתֵר מִבֵּית סָאתַיִם, דַּחֲשִׁיבָא מֻקֶּפֶת לְדִירָה (כז) (וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן שס״ו וְסוֹף סִימָן שפ״ב). [מ]כְּפָאָהּ לָדוּר תַּחְתֶּיהָ, הָוֵי רְשׁוּת הַיָּחִיד (כח) אַף עָלֶיהָ. כְּפָאָהּ לְזַפְּתָהּ, (ג) [נ]אֵין מְטַלְטְלִין בָּהּ (כט) אֶלָּא בְּאַרְבַּע אַמּוֹת אִם הוּא יוֹתֵר מִסְּאָתַיִם: ה [ס]בַּכֹּל עוֹשִׂים מְחִיצָה, (ל) בְּכֵלִים וּבְאֻכָּפוֹת, בֵּין [ע]שֶׁל עֵרֶב לְבַד (לא) כְּגוֹן שֶׁל חֲבָלִים אוֹ שֶׁל שְׁתִי לְבַד כְּגוֹן קָנִים נְעוּצִים בָּאָרֶץ, וּמֻתָּרִים (לב) * עַד סָאתַיִם (לג) אֲפִלּוּ לְיָחִיד בְּיִשּׁוּב, (לד) וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יְהֵא בֵּין חֶבֶל לַחֲבֵרוֹ (לה) וּבֵין קָנֶה לַחֲבֵרוֹ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים. [פ]וַאֲפִלּוּ בְּבַעֲלֵי חַיִּים,

כ מַהָא דִּסְפִינוֹת קְשׁוּרוֹת וְנִגְלְלוּ, בְּשַׁבָּת ק״א (ע״ב) וּכְפַרוּשׁ הַתּוֹסָפוֹת (ד״ה כי). ל עַרוּבִין צ׳ (ע״א) וּכְרַב. מ שָׁם בַּגְּמָרָא. נ שָׁם וּכְפַרוּשׁ רַשׁ״י. ס מִשְׁנָה שָׁם ט״ו (ע״א־ע״ב). ע מִשְׁנָה שָׁם י״ז (ע״א) וְכַחֲכָמִים. פ מִשְׁנָה שָׁם וּכְתַנָּא קַמָּא.

בְּאֵר הֵיטֵב

אֲפִלּוּ לֹא נָטַע הָאִילָן לְכָךְ, אִם רֹב הַדֹּפֶן מִן הַקֵּשׁ הָוֵי מֻקָּף לְדִירָה. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג): ד (ג) אֵין מְטַלְטְלִין. וְאַף תַּחְתֶּיהָ אֵין מְטַלְטְלִין, שֶׁבָּטֵל מְחִיצוֹתֶיהָ מִתּוֹרַת

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

מ״ד אִם נִתְקַלְקֵל הַלָּחִי בְּיוֹם טוֹב שֵׁנִי אָסוּר לְתַקְּנוֹ עַל יְדֵי אֲמִירָה לְעוֹבֵד כּוֹכָבִים, וְאִם שֶׁגַּג הַמּוֹרָה וְצִוָּה לְתַקְּנוֹ, מֻתָּר הַטִּלְטוּל אֲפִלּוּ בַּשַּׁבָּת שֶׁלְּאַחֲרָיו, וַאֲפִלּוּ אִם נַעֲשֶׂה הַתִּקּוּן בְּיוֹם טוֹב בְּמַזִּיד שֶׁיָּדַע שֶׁאָסוּר וְאַף עַל פִּי כֵן עֲשָׂאוֹ, מְהַנֵּי אֲפִלּוּ לְהַפּוֹסְקִים דְּאֵין עֲרוּבֵי חֲצֵרוֹת בְּיוֹם טוֹב וְלֹא הוֹעִילָה בְּיוֹם טוֹב כְּלָל, כֵּיוָן דְּטַעֲמָא דְּמַזִּיד מִשּׁוּם קְנָסָא וְלֹא קָנְסִינַן בְּשַׁבָּת בִּשְׁבִיל שֶׁעָבַר בְּיוֹם טוֹב, וּמִכָּל שֶׁכֵּן לְהַפּוֹסְקִים עֲרוּבֵי חֲצֵרוֹת בְּיוֹם טוֹב, וְעַיֵּן בְּסִימָן שס״ג סָעִיף קָטָן ד׳, וַאֲפִלּוּ לַמָּגֵן אַבְרָהָם שָׁם (סק״ד) שָׁרִי כָּאן, עַיֵּן שָׁם:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

שֶׁהָיָה שִׁגְגַת מְלָאכָה. וְאִם צִוָּה רְאוּבֵן לְשִׁמְעוֹן לַעֲשׂוֹת מְחִצָּה כְּדֵי לְטַלְטֵל בָּהּ, אוֹ שֶׁיָּדַע שֶׁשִּׁמְעוֹן עוֹשֶׂה בִּשְׁבִילוֹ וְהָיָה נִיחָא לֵיהּ שֶׁתַּעֲשֶׂה כְּדֵי שֶׁיּוּכַל לְטַלְטֵל בָּהּ, (י) מַשְׁמַע מִלְּשׁוֹן הָרַמְבַּ״ם (פט״ז הכ״ג) דְּשׁוּב אָסוּר לִרְאוּבֵן (יא) לְטַלְטֵל בָּהּ אַף שֶׁשִּׁמְעוֹן עֲשָׂאָהּ בִּשְׁגָגָה, דִּלְדִידֵיהּ נֶחְשָׁב כְּמַזִּיד: (יט) אֲבָל לֹא לְהַתִּיר וְכוּ׳.

מִשּׁוּם קְנָס. וְאָסוּר (יג) גַּם לְכָל אָדָם לְטַלְטֵל עַל יְדֵי זוֹ הַמְּחִצָּה בְּאוֹתוֹ שַׁבָּת: (כ) שֶׁלֹּא הָיְתָה שָׁם וְכוּ׳. וְהוּא הַדִּין כְּשֶׁהָיְתָה וְנִסְתְּרָה קֹדֶם שַׁבָּת [מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ד) וְתוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק״ח)]: (כא) וֶהֱסִירָהּ. לִרְבוּתָא נָקַט, וְכָל שֶׁכֵּן כְּשֶׁהוּסְרָה מִמֵּילָא: (כב) כְּגוֹן שְׁנַיִם וְכוּ׳. הָיָה יָכוֹל לְצַיֵּר בִּפְשִׁיטוּת בְּאִישׁ אֶחָד, שֶׁהָיָה לוֹ מְחִצָּה גְּמוּרָה שֶׁעַל יָדָהּ הָיָה הַמָּקוֹם רְשׁוּת הַיָּחִיד וֶהֱסִירָהּ בְּשַׁבָּת וְחָזַר וַעֲשָׂאָהּ, אֶלָּא בָּא לְאַשְׁמוּעִינַן בִּשְׁנַיִם וּשְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים (יג) דַּאֲפִלּוּ הָעֵרוּב שֶׁבֵּינֵיהֶן לֹא נִתְבַּטֵּל וּמֻתָּרִין לְטַלְטֵל מִזֶּה לָזֶה כְּשֶׁחָזְרוּ וְנִפְרְסוּ הַמַּחְצְלָאוֹת: (כג) שֶׁהִקִּיפוּ בְּמַחְצְלָאוֹת. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, בְּחֹל. וְתִקְּנוּ אוֹתָם בְּאֹפֶן שֶׁלֹּא יְנִידֵם הָרוּחַ כַּנַּ״ל בְּסָעִיף א׳, (יד) וְעַל יְדֵי זֶה נַעֲשֵׂית שָׁם רְשׁוּת הַיָּחִיד: (כד) וְעֵרְבוּ יַחַד. דְּאַף שֶׁהַמַּחְצֶלֶת מַפְסִיק בֵּינֵיהֶם, אֲפִלּוּ הָכִי כֵּיוָן שֶׁיְּכוֹלִין לְהִשְׁתַּמֵּשׁ זֶה עִם זֶה דֶּרֶךְ הַמַּחְצֶלֶת, דִּינוֹ כְּאִלּוּ יֵשׁ כֹּתֶל וּפֶתַח אוֹ חַלּוֹן בֵּינֵיהֶם שֶׁהָרְשׁוּת בְּיָדָן לְעָרֵב יַחַד [הָרֹא״ש (שבת פי״א ס״ב)]: (כה) נִגְלְלוּ הַמַּחְצְלָאוֹת. (טו) שֶׁסְּבִיבוֹתֵיהֶן, וְנִתְבַּטְּלוּ הַמְּחִצּוֹת: (כו) אֲפִלּוּ בְּמַזִּיד וְכוּ׳. [א]וְדַעַת (טז) רֹב הַפּוֹסְקִים דְּבִמְחִצָּה שֶׁנַּעֲשֶׂה עַל יָדָהּ בְּשַׁבָּת רְשׁוּת הַיָּחִיד, לָא אָמְרִינַן דְּחָזַר לְהֶתֵּרוֹ הָרִאשׁוֹן כְּשֶׁנַּעֲשֶׂה בְּמַזִּיד, רַק אִם בְּלָאו הָכִי הָיָה אוֹתוֹ הַמָּקוֹם רְשׁוּת הַיָּחִיד, שֶׁהָיָה מֻקָּף מְחִצּוֹת, וְעָשָׂה מְחִצָּה בָּאֶמְצַע שֶׁעַל יָדָהּ נִתְחַלְּקוּ הַדָּיּוֹרִין וְעֵרְבוּ כָּל אַחַת בִּפְנֵי עַצְמָהּ וּכְשֶׁנָּפְלָה אוֹתָהּ מְחִצָּה נֶאֶסְרוּ לְטַלְטֵל מִפְּנֵי שֶׁאוֹסְרִין זֶה עַל זֶה, אָז אִם חָזַר וַעֲשָׂאָהּ אֲפִלּוּ בְּמַזִּיד, אַף דְּבַעֲשִׂיָּתוֹ עָבַר עַל אִסּוּר תּוֹרָה, מִכָּל מָקוֹם חָזַר לְהֶתֵּרוֹ הָרִאשׁוֹן כֵּיוָן שֶׁבְּלָאו הָכִי הוּא גַּם כֵּן רְשׁוּת הַיָּחִיד וְאֵינָהּ בָּאָה רַק לְחַלֵּק הַדָּיּוֹרִין. (יז) וְגַם בָּזֶה דַּוְקָא כְּשֶׁכְּבָר הָיְתָה שָׁם הַמְּחִצָּה אֶלָּא שֶׁנָּפְלָה, אֲבָל אִם לֹא הָיְתָה שָׁם מְחִצָּה וַעֲשָׂאָהּ בְּשַׁבָּת, אַף שֶׁהוּא רַק לְחַלֵּק דָּיּוֹרִין, אָסוּר: ד (כז) וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן שס״ו. סָעִיף ב׳ בַּהַגָּ״הּ: (כח) אַף עָלֶיהָ. דְּאָמְרִינַן גּוּד אַסֵּיק מְחִיצָתָא. וַאֲפִלּוּ הִיא יוֹתֵר מִבֵּית סָאתַיִם גַּם כֵּן מֻתָּר לְטַלְטֵל שָׁם דְּכֵיוָן דִּלְמַטָּה מֻקָּף לְדִירָה חָשְׁבִינַן כְּאִלּוּ לְמַעְלָה גַּם כֵּן מֻקָּף לְדִירָה: (כט) אֶלָּא בְּאַרְבַּע אַמּוֹת. דְּבָזֶה שֶׁכְּפָאָהּ לְזַפְּתָהּ, בִּטֵּל מְחִצּוֹתֶיהָ מִתּוֹרַת דִּירָה וְלָכֵן אַף תַּחְתֶּיהָ אֵין מְטַלְטְלִין בָּהּ אֶלָּא בְּאַרְבַּע אַמּוֹת כֵּיוָן שֶׁהִיא יוֹתֵר מִבֵּית סָאתַיִם, וְכָל שֶׁכֵּן לְמַעְלָה: ה (ל) בְּכֵלִים וּבְאֻכָּפוֹת. אַף שֶׁהֵם עֲתִידִים לִנָּטֵל אַחַר הַשַּׁבָּת: (לא) כְּגוֹן שֶׁל חֲבָלִים. הַמְּתוּחִים עַל יְתֵדוֹת הַתְּקוּעוֹת בָּאָרֶץ: (לב) עַד סָאתַיִם. וְלֹא יוֹתֵר אֲפִלּוּ אִם הִקִּיף לָדוּר וּלְהִשְׁתַּמֵּשׁ שָׁם, כֵּיוָן שֶׁהִיא מְחִצָּה גְּרוּעָה שְׁתִי בְּלֹא עֵרֶב וְעֵרֶב בְּלֹא שְׁתִי, וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן ש״ס בְּבֵאוּר הֲלָכָה: (לג) אֲפִלּוּ לְיָחִיד בְּיִשּׁוּב. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, אַף שֶׁבְּיִשּׁוּב יָכוֹל לְהַשִּׁיג מִמַּה לַעֲשׂוֹת מְחִצָּה טוֹבָה אֲפִלּוּ הָכִי מְקִלִּינַן בָּהּ עַד בֵּית סָאתַיִם, וְכָל שֶׁכֵּן כְּשֶׁהוּא בְּבִקְעָה: (לד) וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יְהֵא בֵּין חֶבֶל וְכוּ׳. וּלְפִי זֶה יָכוֹל לַעֲשׂוֹת מְחִצָּה שֶׁל עֲשָׂרָה טְפָחִים בְּאַרְבָּעָה חֲבָלִים, וְאִם בִּשְׁלֹשָׁה חֲבָלִים מַחֲזִיק עָבְיָן יוֹתֵר מִטֶּפַח, יָכוֹל לַעֲשׂוֹת מְחִצָּה עַל יְדֵי שְׁלֹשָׁה חֲבָלִים כְּגוֹן שֶׁמַּנִּיחַ חֶבֶל הַתַּחְתּוֹן בְּפָחוֹת מִשְּׁלֹשָׁה סָמוּךְ לָאָרֶץ וְכֵן מִמֶּנּוּ לַחֶבֶל הַשֵּׁנִי וְכֵן מִמֶּנּוּ לְהַשְּׁלִישִׁי וּבְצֵרוּף עָבְיָן יִהְיֶה עֲשָׂרָה טְפָחִים [שַׁ״ס (עירובין טז:)]: (לה) וּבֵין

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(י) כֵּן בֵּאֵר הַחֶמֶד מֹשֶׁה לְדִבְרֵי הָרַמְבַּ״ם (שבת פט״ז הכ״ג), וְיִשֵּׁב בָּזֶה אֶת דְּבָרָיו מִמַּה שֶׁהִקְשָׁה עָלָיו הָרַשְׁבָּ״א (ש״ג ס״ה קסח), וְאֶפְשָׁר שֶׁכֵּיוָן שֶׁהַמְצַוֶּה הָיָה מֵזִיד, גַּם הָרַשְׁבָּ״א מוֹדֶה: (יא) רַמְבַּ״ם (שם): (יג) כֵּן מַשְׁמַע מִפְּרֵי מְגָדִים, וּפְשׁוּט. וְעַיֵּן בִּפְרֵי מְגָדִים (א״א סק״ה) שֶׁמִּסְתַּפֵּק אִם גַּם לְעוֹשֶׂה הַמְּחִצָּה מֻתָּר לְשַׁבָּת הַבָּאָה אוֹ דִּלְדִידֵיהּ אָסוּר לְעוֹלָם וְכַנַּ״ל בְּסִימָן שי״ח (סעיף א) עַיֵּן שָׁם. אָכֵן לְדַעַת הַגְּרָ״א שָׁם דְּפָסַק כְּהַתּוֹסָפוֹת (חולין טו.), בְּוַדַּאי גַּם לוֹ מֻתָּר לְשַׁבָּת הַבָּאָה: (יג) פְּרֵי מְגָדִים (א״א סק״ד): (יד) כֵּן פֵּרְשׁוּ הַטַּ״ז (סק״א) וּמַלְבּוּשֵׁי יוֹם טוֹב (סק״ה) וּמַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק״ב) וְחֶמֶד מֹשֶׁה וְעוֹד אַחֲרוֹנִים אֶת דִּבְרֵי הַטּוּר וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ כִּפְשָׁטֵיהּ דְּהוּא אָזֵיל בְּשִׁיטַת הָרַ״ן (שבת לו:) בְּשֵׁם רַבֵּנוּ תָּם, וּדְלֹא כַּבַּ״ח דְּרָצָה לְהַסִּיעַ דִּבְרֵיהֶם לְשִׁיטַת הָרֹא״ש (שבת פי״א ס״ב), וְהִגִּיהַּ בַּטּוּר שֶׁצָּרִיךְ לוֹמַר ׳שֶׁהִקִּיפוּ וְכוּ׳ בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד׳. אָכֵן כָּל זֶה לְעִנְיַן פֵּרוּשׁ דִּבְרֵי הַטּוּר וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ אֲבָל לְדִינָא כְּבָר כָּתַבְתִּי בִּפְנִים אֶת הַסְכָּמַת אַחֲרוֹנִים בָּזֶה. וְהַגְּרָ״א פֵּרֵשׁ דְּהַטּוּר נָקַט כִּשְׁנֵי הַפֵּרוּשִׁים לְחֻמְרָא, וּכְמוֹ שֶׁנִּכְתֹּב לְקַמֵּיהּ לְדִינָא: (טו) כֵּן הוּא לְפִי פֵּרוּשׁ דִּבְרֵי הַמְּפָרְשִׁים הַנַּ״ל אֶת דִּבְרֵי הַטּוּר וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ דְּאִלּוּ נִפְסַק רַק הַמַּחְצֶלֶת שֶׁבֵּינֵיהֶם לֹא הָיוּ אֲסוּרִים לְטַלְטֵל מִזֶּה לָזֶה כֵּיוָן שֶׁעַרְבוּ יַחַד: (טז) רַשׁ״י (שבת קא:) וְתוֹסָפוֹת (שם ד״ה כי) וְהָרֹא״ש (שם) וְכֵן גַּם כֵּן מַשְׁמָעוּת הָרִי״ף (שבת לו:) וְהָרַמְבַּ״ם (עירובין פ״ג הכ״ה) כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּבֵית יוֹסֵף, וְדַעַת הָרַ״ן (שבת לו:) בְּשֵׁם רַבֵּנוּ תָּם שֶׁמִּמֶּנּוּ נוֹבֵעַ דִּבְרֵי הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ, יְחִידָאָה בָּזֶה, וְכֵן הִסְכִּימוּ לְדִינָא בָּזֶה הַבַּ״ח וְנַחֲלַת צְבִי (שם) וּמַלְבּוּשֵׁי יוֹם טוֹב (סק״ג) וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ד) וְחֶמֶד מֹשֶׁה, וּדְלֹא כְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ד) שֶׁהֶעֱלָה דְּגַם הָרֹא״ש מוֹדֶה לְהָרַ״ן לְהָקֵל, וְגַם בִּנְהַר שָׁלוֹם וּבֵית מֵאִיר הִקְשׁוּ עַל פֵּרוּשׁ הַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּדַעַת הָרֹא״ש וְגַם מִבֵּאוּר הַגְּרָ״א מַשְׁמַע לְהַחְמִיר בָּזֶה: (יז) הַגְּרָ״א בְּבֵאוּרוֹ עַל הַטּוּר דְּבָעִינַן תַּרְתֵּי דַּוְקָא, אֶחָד, שֶׁלֹּא יִהְיֶה נַעֲשֶׂה מְחִצָּה גְּמוּרָה, וְגַם, הַמְּחִצָּה שֶׁהִיא רַק לְחַלֵּק דָּיּוֹרִין אֵינוֹ מֻתָּר רַק כְּשֶׁכְּבָר הָיְתָה מְחִצָּה אֶלָּא שֶׁנָּפְלָה, בָּזֶה אָמְרִינַן דְּחָזַר לְהֶתֵּרוֹ הָרִאשׁוֹן [וְכֵן מַשְׁמַע גַּם כֵּן מַהַפְּרֵי מְגָדִים (א״א סק״ד)], וְכָתַב דְּהַטּוּר נָקַט כִּשְׁתֵּי הַשִּׁיטוֹת לְהַחְמִיר. וּבֶאֱמֶת בָּרַשְׁבָּ״א (שבת קא: ד״ה כי) וְהַמְּאִירִי (שם) מַשְׁמַע דְּגַם שִׁיטַת הַתּוֹסָפוֹת וְהָרֹא״ש עַצְמוֹ, גַּם כֵּן לֹא אַיְרֵי אֶלָּא בְּאֹפֶן זֶה שֶׁהָיָה כְּבָר מְחִצָּה וּמִשּׁוּם דְּחָזַר לְהֶתֵּרוֹ הָרִאשׁוֹן:

ליקוטי דברי הרב: א] בשו״ע הרב (סעיפים ה-ז) כתב כהמג״א שאם המחיצה אינו להתיר לטלטל בתוכו רק המחיצה הוא לחלק הדירות אז מועלת מחיצה זו להתיר לטלטל שם אפילו לא היתה בתחילת השבת ונעשית בשבת במזיד, ואם היתה בתחילה בשבת ונפלה אח״כ מותר אפילו אם לא חזרה ונעשית כלל, עוד כתב הרב שאפילו במחיצות גמורות שעשוי להתיר לטלטל בתוכה אם היו כבר פרוסות בתחילת השבת ונגללו וחזרו ונפרסו אפילו במזיד חזרה להתירה הראשון.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

(לו) **וּבִלְבַד שֶׁיִּהְיוּ** (ג) [צ]**כְּפוּתִים,** * [ק]**וַאֲפִלּוּ בַּאֲנָשִׁים שֶׁעוֹמְדִים זֶה אֵצֶל זֶה** (לז) **בְּפָחוֹת מִשְּׁלֹשָׁה,** [ר]**וַאֲפִלּוּ כְּשֶׁהֵם מְהַלְּכִים** (לח) **חֲשׁוּבִים מְחִיצָה, וּבֵינֵיהֶם רְשׁוּת הַיָּחִיד.** (לט) [ש]**וְהוּא שֶׁלֹּא יֵדְעוּ שֶׁהָעָמְדוּ לְשֵׁם מְחִיצָה. וַאֲפִלּוּ** [ת]**אֶחָד מֵהֶם יוֹדֵעַ, אָסוּר. וַאֲפִלּוּ אִם לֹא הוֹדִיעָם שֶׁעוֹשֶׂה מְחִיצָה עַתָּה,** [א]**אִם קָרוֹב הַדָּבָר שֶׁיֵּדְעוּ, כְּגוֹן שֶׁעָשָׂה מֵהֶם מְחִיצָה פַּעַם אַחַת,** (מ) **לֹא יַעֲשֶׂה מֵהֶם** (מא) **מְחִיצָה** (ד) **עוֹד:** ו [ב]**אִם בָּאוּ מִתְּחִלָּה שֶׁלֹּא לְדַעַת אַף עַל פִּי שֶׁאַחַר כָּךְ הִרְגִּישׁוּ, אֵין לָחֹשׁ:** ז [ג]**יֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר** (מב) **שֶׁלֹּא יַעֲמִיד אוֹתָם אָדָם שֶׁהוּא רוֹצֶה לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בִּמְחִיצָה זוֹ,** (מג) **אֶלָּא יַעֲמִיד אוֹתָם אַחֵר שֶׁלֹּא לְדַעְתּוֹ.**

הַגָּהּ: וְאֵין לַעֲשׂוֹת מְחִיצָה שֶׁל בְּנֵי אָדָם רַק בִּשְׁעַת הַצֹּרֶךְ וּבִשְׁעַת הַדְּחָק, וְאִם שָׁכַח דָּבָר אֶחָד בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, יוֹתֵר עָדִיף (מד) לְהוֹלִיךְ שָׁם תִּינוֹקוֹת שֶׁיָּבִיאוּ הַדָּבָר בְּלֹא מְחִיצָה מִלַּעֲשׂוֹת מְחִיצָה שֶׁל בְּנֵי אָדָם וְשֶׁיְּבִיאֶנּוּ גָּדוֹל (בית יוסף בשם שבולי הלקט (פי׳ קד) סמ״ג (ל״ת פה) וספר התרומה (פי׳ רטו)): ח * [ד]**פָּרוּץ** (מה) **מְרֻבֶּה עַל הָעוֹמֵד,**

צ רַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק ט״ז (הכ״א). וְכָתַב הָרַב הַמַּגִּיד שֶׁהוּא מִסּוּגְיָא דְּסֻכָּה וְצִיַּנְתִּיו לְעֵיל בְּסָעִיף א׳. ק עֲרוּבִין מ״ג (ע״ב) בְּעֻבְדָּא דְּזִיקֵי. ר כֵּן מַשְׁמַע שָׁם, וְכֵן כָּתַב הָרֹא״ש בִּתְשׁוּבָה כְּלָל ב׳. ש הָרַב רַבֵּנוּ יוֹנָתָן שָׁם מֵהָא דְּצִיַּנְתִּיו בְּסָעִיף ג׳. ת אֲרָחוֹת חַיִּים (סי׳ רסו) בְּשֵׁם הָרַשְׁבָּ״א. א הַתּוֹסָפוֹת שָׁם (ד״ה אילימא) בְּעֻבְדָּא דִּנְחָמְיָה. ב הָרִיטְבָּ״א (שם ד״ה אמר). ג הָרַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק ט״ז (הכ״ג) מַעֲבְדָּא דְּבֵי גַּנְּנָא שָׁם. ד מִשְׁנָה שָׁם ט״ו (ע״ב).

בְּאֵר הֵיטֵב

דִּירָה. בַּ״ח: ה (ג) **כְּפוּתִים.** שֶׁלֹּא תִּבְרַח: (ד) **עוֹד.** וְאִם אָדָם אַחֵר רַשַּׁאי לַעֲשׂוֹת מֵהֶם מְחִיצָה, הָוֵי סָפֵק. בֵּית יוֹסֵף:

בֵּאוּר הֲלָכָה

* **וַאֲפִלּוּ בַּאֲנָשִׁים וְכוּ׳ בְּפָחוֹת מִשְּׁלֹשָׁה. הִקְשָׁה הַבַּ״ח, הָא סְתָם אָדָם רָחְבוֹ אַמָּה, וְאִם כֵּן אֲפִלּוּ יֵשׁ בֵּינֵיהֶם הַרְבֵּה יוֹתֵר מִשְּׁלֹשָׁה טְפָחִים גַּם כֵּן יִהְיֶה שָׁרִי מִשּׁוּם דְּעוֹמֵד מְרֻבֶּה עַל הַפָּרוּץ.** וְתֵרֵץ הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ט) דִּלְפִיכָךְ בָּעִינַן שֶׁיִּהְיֶה פָּחוֹת מִשְּׁלֹשָׁה מִשּׁוּם רַגְלָיו דְּהֵם כְּקָנִים דְּעָלְמָא וּמִסְתָּמָא אֵין הָרַגְלַיִם דְּבוּקִים זֶה בָּזֶה, וּבִפְרָט כְּשֶׁהֵם מְהַלְּכִים דְּיֵשׁ בֵּין רֶגֶל לְרֶגֶל כְּשִׁעוּר חֲצִי אַמָּה כִּדְאִיתָא בְּסִימָן ש״א עַיֵּן שָׁם. וּבְתוֹסֶפֶת שַׁבָּת (ס״ק יד) כָּתַב דְּהַדִּין עִם הַמָּגֵן אַבְרָהָם כְּשֶׁהוּא מְהַלֵּךְ אֲבָל לֹא כְּשֶׁהוּא עוֹמֵד, עַיֵּן שָׁם, וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי קָשֶׁה, אֲפִלּוּ אִם הוּא מְהַלֵּךְ, הֲלֹא הַשִּׁעוּר שְׁלֹשָׁה טְפָחִים שֶׁיֵּשׁ בֵּינֵיהֶם הוּא רַק בְּסוֹף הָרֶגֶל וְלֹא לְמַעְלָה מִזֶּה, דְּהָא הָרֶוַח שֶׁבֵּינֵיהֶם מִתְקַצֵּר וְהוֹלֵךְ לְמַעְלָה, וְאִם כֵּן, אַף שֶׁלְּמַטָּה יֵשׁ חָלָל בֵּין רֶגֶל לְרֶגֶל שְׁלֹשָׁה טְפָחִים, הֲלֹא כְּשֶׁנִּמְדֹּד קְצָת לְמַעְלָה מִזֶּה בְּתוֹךְ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים בַּגֹּבַהּ, לֹא יִהְיֶה שְׁלֹשָׁה טְפָחִים חָלָל רָחָב בֵּין רֶגֶל לְרֶגֶל וְנִימָא ׳לָבוּד׳, **וְצָרִיךְ עִיּוּן:**

ח * **פָּרוּץ מְרֻבֶּה עַל הָעוֹמֵד.** אֲבָל עוֹמֵד מְרֻבֶּה אוֹ פָּרוּץ כָּעוֹמֵד, מֻתָּר וּכְדִלְקַמֵּיהּ. **וְאֵין נִפְקָא מִנָּהּ בֵּין אִם הָיָה תְּחִלַּת עֲשִׂיַּת הַמְּחִיצָה בְּאֹפֶן זֶה אוֹ שֶׁנִּתְקַלְקֵל אַחַר כָּךְ. וְדַע דְּכָל הָאִסּוּר דְּפָרוּץ מְרֻבֶּה עַל הָעוֹמֵד הוּא בְּהַשְּׁלֹשָׁה מְחִיצוֹת,** דִּבְדֹפֶן רְבִיעִית נִתְבָּאֵר לְקַמָּן בְּסִימָן שס״ג סָעִיף א׳ בֵּין בְּחָצֵר וּבֵין בְּמָבוֹי דְּאַף בְּפָרוּץ כֻּלּוֹ וְרַק שֶׁעָשָׂה תִּקּוּן כָּל שֶׁהוּא סַגִּי, עַיֵּן שָׁם כָּל אֶחָד כְּדִינוֹ:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

קָנֶה לַחֲבֵרוֹ וְכוּ׳. וְלֹא אָמְרִינַן בָּזֶה שֶׁפָּרוּץ מְרֻבֶּה עַל הָעוֹמֵד, דְּלָבוּד כְּסָתוּם דָּמְיָא: (לו) **וּבִלְבַד שֶׁיִּהְיוּ כְּפוּתִים.** הַיְנוּ שֶׁהוּא כּוֹפְתָהּ מִבְּעוֹד יוֹם וּמַנִּיחָהּ וְאָז מֻתָּר לְטַלְטֵל עַל יְדֵי זֶה בְּשַׁבָּת, וְהַטַּעַם דְּבָעִינַן כְּפִיתָה, אֶחָד (יח) שֶׁלֹּא יִבְרְחוּ, וְגַם דְּאִי לָאו הָכִי (יט) יִהְיֶה הֶפְסֵק בֵּין חָלָל שֶׁבֵּין רַגְלֵי הַבְּהֵמָה לְהָאָרֶץ אֲבָל כְּשֶׁהִיא כְּפוּתָה שׁוֹכֶבֶת בְּגוּפָהּ עַל הַקַּרְקַע, וּמִיְּרֵי שֶׁיֵּשׁ עֲשָׂרָה טְפָחִים בַּגֹּבַהּ אַף כְּשֶׁהִיא שׁוֹכֶבֶת: (לז) **בְּפָחוֹת מִשְּׁלֹשָׁה.** עַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה: (לח) **חֲשׁוּבִים מְחִיצָה וּבֵינֵיהֶם רְשׁוּת הַיָּחִיד.** וּכְגוֹן שֶׁהָיוּ מֻקָּפִים מֵאַרְבָּעָה רוּחוֹת. (כ) וּמְחִיצָה גְּמוּרָה הִיא וּמוֹעֶלֶת אֲפִלּוּ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, וְעַיֵּן לְקַמָּן סָעִיף ז׳ בַּהַגָּ״הּ. וְהוּא הַדִּין דִּמְחִיצָה כָּזוֹ (כא) הָוֵי הֶפְסֵק לְעִנְיַן לְדַבֵּר דִּבְרֵי תּוֹרָה נֶגֶד מָקוֹם שֶׁאֵינוֹ נָקִי [אַחֲרוֹנִים]: (לט) **וְהוּא שֶׁלֹּא יֵדְעוּ וְכוּ׳.** אַף דְּבִמְחִצָּה כָּזוֹ (כג) אֵין בָּהּ מִשּׁוּם בִּנְיָן בְּשַׁבָּת, מִכָּל מָקוֹם אָסוּר כְּשֶׁיֵּדְעוּ, כְּדֵי שֶׁלֹּא יָבֹאוּ לְזַלְזֵל בְּאִסּוּר שַׁבָּת. וַאֲפִלּוּ בְּדִיעֲבַד אָסוּר (כג) וְדִינוֹ כִּמְחִצָּה הַנַּעֲשֵׂית בְּמֵזִיד בְּסָעִיף ג׳: (מ) **לֹא יַעֲשֶׂה מֵהֶם.** [א]וְאִם אָדָם אַחֵר רַשַּׁאי לַעֲשׂוֹת מֵהֶם מְחִצָּה, הָוֵי סָפֵק, דְּשֶׁמָּא יַרְגִּישׁוּ בָּזֶה [מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יב) בְּשֵׁם הַבֵּית יוֹסֵף], וּבְאֵלִיָּהוּ רַבָּא (ס״ק יא) מֵקֵל בָּזֶה: (מא) **מְחִיצָה עוֹד.** וַאֲפִלּוּ (כד) בְּשַׁבָּת אַחֶרֶת, דְּמֵאַחַר שֶׁקָּרוֹב שֶׁיַּרְגִּישׁוּ הָוֵי לֵיהּ כְּמַעֲמִיד (כה) מִתְּחִלָּה לְדַעַת. וְלָא דָּמֵי לְסָעִיף ו׳, דְּהָתָם מִתְּחִלָּה לֹא הָיָה לוֹ לָחֹשׁ שֶׁיֵּדְע[וּ], וַאֲפִלּוּ בַּפַּעַם הָרִאשׁוֹן (כו) אִם לֹא הָיָה לוֹ אֲנָשִׁים כְּדֵי צָרְכּוֹ וְהֶעֱמִידָן בְּמָקוֹם אֶחָד וְאַחַר כָּךְ אָמַר לָהֶם שֶׁיֵּלְכוּ וְהוּא הוֹלֵךְ בֵּינֵיהֶם אָסוּר, שֶׁקָּרוֹב הַדָּבָר שֶׁיַּרְגִּישׁוּ, וּמַה דְּאָמְרִינַן דְּגַם כְּשֶׁהֵם מְהַלְּכִין מֻתָּר, הוּא (כז) כְּשֶׁמְּהַלְּכִין מֵעַצְמָן (כח) אוֹ שֶׁיֵּשׁ סִיעָה גְּדוֹלָה שֶׁל אֲנָשִׁים שֶׁהוֹלְכִין וְאֵין נִכָּר מַה שֶּׁהוּא הוֹלֵךְ בֵּינֵיהֶם: ז (מב) **שֶׁלֹּא יַעֲמִיד אוֹתָם וְכוּ׳.** שֶׁכְּשֵׁם שֶׁצָּרִיךְ שֶׁלֹּא יֵדְעוּ הָאֲנָשִׁים שֶׁמַּעֲמִידִים אוֹתָם לִמְחִצָּה, כָּךְ צָרִיךְ שֶׁלֹּא יֵדַע הָאִישׁ שֶׁמַּעֲמִידִים בִּשְׁבִילוֹ בְּשָׁעָה שֶׁמַּעֲמִידִים אוֹתָם, אֲבָל לְאַחַר שֶׁכְּבָר הָעָמְדוּ, לְכֻלֵּי עָלְמָא לֹא אִכְפַּת כְּלָל בְּמַה שֶּׁיֵּדַע וּכְדִלְעֵיל בְּסָעִיף ו׳: (מג) **אֶלָּא יַעֲמִיד אוֹתָם אַחֵר.** וְהָרַשְׁבָּ״א חוֹלֵק עַל זֶה וְדַעְתּוֹ שֶׁגַּם הוּא בְּעַצְמוֹ מֻתָּר לְהַעֲמִידָם וְאֵין קְפִידָא רַק עַל הָאֲנָשִׁים בְּעַצְמָן שֶׁעוֹמְדִין לִמְחִצָּה שֶׁלֹּא יֵדְעוּ שֶׁהָעָמְדוּ לָזֶה, וְעַיֵּן בְּאֵלִיָּהוּ רַבָּה שֶׁכָּתַב שֶׁכֵּן הוּא גַּם כֵּן מַשְׁמָעוּת שְׁאָרֵי פּוֹסְקִים וְכֵן עִקָּר: (מד) **לְהוֹלִיךְ שָׁם תִּינוֹקוֹת.** וְהוּא שֶׁאֵין הַתִּינוֹק יוֹדֵעַ שֶׁחֵפֶץ זֶה הוּא שֶׁל אָבִיו וְלַהֲנָאַת עַצְמוֹ הוּא מִתְכַּוֵּן בַּהֲבָאָתוֹ אוֹתוֹ שֶׁסָּבוּר שֶׁמָּצָא חֵפֶץ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, אֲבָל אִם יוֹדֵעַ שֶׁחֵפֶץ זֶה הוּא שֶׁל אָבִיו הֲרֵי הוּא מִתְכַּוֵּן מִן הַסְּתָם בַּהֲבָאָתוֹ בִּשְׁבִיל אָבִיו וְצָרִיךְ כָּל אָדָם לִמְחוֹת בְּתִינוֹק זֶה שֶׁלֹּא יְבִיאֶנּוּ וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא יוֹלִיכֶנּוּ שָׁמָּה כְּדֵי שֶׁיְּבִיאֶנּוּ, וְהוּא הַדִּין אִם הַחֵפֶץ הוּא שֶׁל אָדָם אַחֵר וְהַתִּינוֹק יוֹדְעוֹ וּמַכִּירוֹ וִיבִיאֶנּוּ אֵלָיו. וְכָל זֶה בַּאֲחֵרִים, אֲבָל אָבִיו מְצֻוֶּה לְחַנְּכוֹ וְלִגְעֹר בּוֹ וּלְהַפְרִישׁוֹ כְּשֶׁרוֹאֵהוּ מְחַלֵּל שַׁבָּת אֲפִלּוּ לַהֲנָאַת עַצְמוֹ וַאֲפִלּוּ בְּאִסּוּרֵי דִּבְרֵי סוֹפְרִים כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסִימָן שמ״ג וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא יוֹלִיכֶנּוּ שָׁמָּה כְּדֵי שֶׁיְּבִיאֶנּוּ אֲפִלּוּ אֵין הַחֵפֶץ שֶׁלּוֹ [אַחֲרוֹנִים]: ח (מה) **מְרֻבֶּה.** אֲפִלּוּ שְׁתֵּי מְחִצּוֹת שְׁלֵמוֹת [וְגַם הַדֹּפֶן שֶׁבָּהּ הַלֶּחִי אוֹ צוּרַת הַפֶּתַח עֲשׂוּיָה כַּדִּין] (כט) וּבַמְּחִצָּה הַשְּׁלִישִׁית הָיָה הַפָּרוּץ מְרֻבֶּה, נֶחֱשָׁב אוֹתָהּ הַמְּחִצָּה כְּמָאן דְּלֵיתֵיהּ וַאֲפִלּוּ כְּנֶגֶד הָעוֹמֵד נֶחְשָׁב כְּפָרוּץ, וְנִמְצָא שֶׁאֵין לוֹ בְּסַךְ הַכֹּל כִּי אִם שָׁלֹשׁ מְחִצּוֹת, אֲבָל כְּשֶׁעוֹמֵד מְרֻבֶּה מֻתָּר. (ל) וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁאֲפִלּוּ הָעוֹמֵד אֵינוֹ מְרֻבֶּה מִצַּד אֶחָד רַק מִשְּׁנֵי הַצְּדָדִים,

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ה (יח) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ח): (יט) מָגֵן אַבְרָהָם בְּסוֹף סָעִיף קָטָן ט׳ וּמַחֲצִית הַשֶּׁקֶל שָׁם, עַיֵּן שָׁם. וְלִכְאוֹרָה לְפִי זֶה אֵין צָרִיךְ שׁוּב לְתֵרוּצוֹ שֶׁל הַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּסָעִיף קָטָן ח׳ דְּהָכָא מַיְירֵי שֶׁעוֹמֶדֶת בְּמָקוֹם פָּרוּץ, עַיֵּן שָׁם: (כ) רַשְׁ״י בְּדַף מ״ג עַמּוּד ב׳ וְרַשְׁבָּ״א הוּבָא בְּבֵית יוֹסֵף. וְשָׁם בִּגְמָרָא מַיְירֵי בְּעֻבְדָּא דְּרָבָא כַּד הָוֵי אָתֵי מִפִּרְקֵיהּ וְהָיוּ מְהַלְּכִין אַחֲרָיו סִיעָה גְּדוֹלָה שֶׁל בְּנֵי אָדָם, וְאִיכָּא לְמֵימַר שֶׁדַּוְקָא בִּבְהַאי גַּוְנָא שֶׁלֹּא שְׁכִיחַ שֶׁיִּתְפָּרְדוּ, **אֲבָל בַּאֲנָשִׁים מוּעָטִים מִסְתַּבְּרָא שֶׁאֵין לִסְמֹךְ עַל זֶה,** דִּילְמָא יִתְפָּרְדוּ בְּתוֹךְ כָּךְ עַד שֶׁיִּהְיֶה בֵּינֵיהֶם פָּרוּץ מְרֻבֶּה עַל הָעוֹמֵד אַחֲרֵי דְּבָעִינַן שֶׁלֹּא יֵדְעוּ שֶׁהֻעַמְדוּ לְשֵׁם מְחִצָּה. **וְאָמְנָם כְּבָר כָּתַב בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ** גּוּפָא בְּסָעִיף ז׳ **בְּהַגָּ״הּ שֶׁאֵין לִסְמֹךְ עַל זֶה אֶלָּא מִדֹּחַק. וּמִסְתַּפְּקָנָא אִם בִּרְשׁוּת הָרַבִּים יֵשׁ לִסְמֹךְ אֲפִלּוּ מִדֹּחַק כְּשֶׁהֵם אֲנָשִׁים מוּעָטִים:** (כא) **וּפָשׁוּט דְּבָזֶה מוֹעִיל אֲפִלּוּ יֵדְעוּ שֶׁהֶעֱמִידָם לְשֵׁם מְחִצָּה:** (כג) טַ״ז (סק״ג) וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק״י) בְּשֵׁם הָרַשְׁבָּ״א (ש״ג ס״ה קסו): (כג) כֵּן מַשְׁמַע מִכַּמָּה אַחֲרוֹנִים. **וְאִם הֶעֱמִידָם מֵעֶרֶב שַׁבָּת,** עַיֵּן בִּפְרִי מְגָדִים (א״א ס״ק יד) בְּשֵׁם עוֹלַת שַׁבָּת (סק״ו) שֶׁמִּסְתַּפֵּק בָּזֶה, **וְנִרְאֶה דְּבִשְׁעַת הַדְּחָק יֵשׁ לְהָקֵל:** (כד) גְּמָרָא (עירובין מד.): (כה) כֵּן נִרְאֶה פָּשׁוּט, דְּלֹא יִסְתֹּר שְׁנֵי דְּבָרִים אַהֲדָדֵי, וְעַיֵּן תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (ס״ק טו): (כו) טַ״ז (סק״ג) וּמָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יג) לְפִי בֵּאוּר הַמַּחֲצִית הַשֶּׁקֶל, וְכֵן כָּתַב הַגְּרַ״ז (סט״ו): (כז) הַגְּרַ״ז (סי״ד): (כח) תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (ס״ק טז): ח (כט) מוּכָח בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת בַּגְּמָרָא: (ל) כֵּן מַשְׁמַע מִתּוֹסָפוֹת ט״ז עַמּוּד ב׳ דִּבּוּר הַמַּתְחִיל אִי, מַשְׁמַע דִּסְבִירָא לְהוּ דְּדַוְקָא הֵיכָא דְּיֵשׁ סְבָרָא דַּאֲוִירָא דְּהַאי גִּיסָא וּדְהַאי גִּיסָא מְבַטֵּל לֵיהּ, אֲבָל בְּלָאו הָכִי הָוֵי עוֹמֵד בְּכָל גַּוְנֵי, וְכֵן כָּתַב לְהֶדְיָא בְּאוֹר זָרוּעַ (סי׳ קכו) דַּאֲפִלּוּ מִשְׁתֵּי רוּחוֹת הָוֵי עוֹמֵד [וְהוּבָא בְּהַגָּהוֹת אֶשֵׁר״י (עירובין פ״א סי׳ כג) וּבְמָגֵן

ליקוטי דברי הרב: א] ובשו״ע הרב (סי״ד) כתב שספק דברי סופרים להקל.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah